

Mediterràniament

«Es conversaria sobre els viatges més terribles de tots: els de la fugida i el desig de supervivència; els que sacsegen la consciència d'aquesta Europa tan poc acollidora» | «No, el Mediterrani no és, només, un espai d'estiueig i gaudi per al jovent ociós de pell clara»

Persones refugiades rescatades per l'ONG SOS Méditerranée, que viatja a bord del vaixell Aquarius | Karpov / SOS Méditerranée

Fa temps que una empresa cervesera va encunyar un adverbi: *mediterràniament*. Cada estiu ens el recorden. Cada estiu, per mitjà del seu curtmetratge publicitari, s'esforcen a relacionar mediterraneïtat amb cervesa, amb nois i noies joves i bells, amb temps de vacances, amb música anglosaxona enganxosa... Deu ser aquesta la significació, per als cervesers i els seus publicitaris, de l'adverbi *mediterràniament*.

Llàstima que el curs escolar s'acabi, perquè als instituts i altres centres d'ESO es podria repassar la pel·liculeta publicitària d'enguany i comentar-la. És obvi que no es pretendria augmentar el consum d'aquest tipus de beguda, sinó ajudar a analitzar un recurs publicitari amb ulls crítics. Ja que l'escola ha de continuar obrint finestres a la realitat: local, general, política, econòmica, social, artística... Ha de continuar educant. L'adoctrinament se centra en la doctrina, se centra en els continguts dels relats oficials; l'educació, en canvi, en el desvetllament i l'amplitud de la mirada - incloent-hi, també, esguards alternatius- i, és clar, en els dubtes i les esquerdes dels relats de pedra picada.

Llàstima que el curs s'acabi perquè potser hi hauria adolescents que mostrarien interès per les begudes tradicionals dels països mediterranis (en aquestes terres de l'extrem occidental, els ibers feien fermentar cereals per obtenir cervesa, però les vinyes i el *vinum* romà la van desplaçar). O per

les músiques i balls propis -del flamenc als sirtakis, passant pels ritmes del Magrib, de Sardenya, de Sicília... I, tal vegada, algú aniria més enllà i preguntaria per unes religions, per unes polítiques, per unes estructures socioeconòmiques tan diferents de les del nord, «on diuen que la gent és neta / i noble, culta, rica, lliure / desvetllada i feliç».

Llàstima que el curs s'acabi perquè potser es parlaria força de viatges i viatgers: inventant camins «dubtosos per la mar» misteriosa i farcida de perills (penso en les epopeies homèriques), duent a terme intercanvis materials i -de retruc- culturals (penso en grecs i fenicis, per exemple), lluitant pel domini militar i territorial (penso en les flotes dels germans Escipió, les tropes del califat de Damasc travessant l'Estret, l'expedició catalana d'Orient...). I, n'estic segur, també es conversaria sobre els viatges més terribles de tots: els de la fugida i el desig de supervivència; els que sacsegen la consciència d'aquesta Europa tan poc acollidora; els de l'enorme fossa comuna que sembla contradir el vitalisme del mar dels símbols maragallians: «Fuig-ne, de la terra immoble, / fuig dels horitzons mesquins: / sempre al mar, al gran mar noble; / sempre, sempre mar endins».

No, el Mediterrani no és, només, un espai d'estiueig i gaudi per al jovent ociós de pell clara. No ho és.